

Lärarens sida: Mellan, text 20, Koppen med guldkant

Textsamtal i grupp · åk 2–9

Det som står mellan raderna: Koppen har en spricka och läcker, och därför är hon rädd för att bli använd. Hon gömmer sprickan och låtsas vara för fin, och den vanliga muggen är den som gör nytta.

I passet	
Stilen	I H.C. Andersens stil, som i Stoppnålen: saker som pratar och tycker att de är fina, och en berättare som ler åt dem. Läs lite högtidligt, med glimten i ögat. Läs vidare: Den ståndaktige tennsoldaten.
Före läsningen	Varför står de finaste kopparna ofta i ett skåp och används sällan?
Stoppet	Stanna efter <i>"Efter en stund växte en brun fläck på duken, alldeles vid koppens fot."</i> Något är konstigt: varifrån kommer fläcken? Säger någon att flickan spillde, fråga: <i>"När kom fläcken, och var började den?"</i>
Tänka högt · fråga 2, Varför	<i>"Vänta, en fläck vid koppens fot? Jag ser framför mig den vita duken och en brun fläck som växer. Det står 'alltid med samma sida ut mot rummet', och det står 'Jag tycker inte om varmt vatten'. Jag vet att en kopp som läcker har en spricka någonstans. Alltså tror jag att koppen har en spricka på andra sidan, som hon vill gömma. Stämmer det? Jag läser vidare. Hon ställs tillbaka med samma sida ut som förut. Ja, det stämmer."</i>
Fråga 1 · på raderna	Alldeles vid koppens fot.
Fråga 2 · mellan raderna, Varför	Ledtrådarna: <i>"alltid med samma sida ut mot rummet"; "Jag tycker inte om varmt vatten"; "en brun fläck på duken, alldeles vid koppens fot"</i> . Svar som texten stöder: hon har en skada på andra sidan, till exempel en spricka, och vill inte att någon ska se den. Att hon vill visa sin fina sida håller som en början, och då frågar du vad den andra sidan döljer. En tanke att pröva: <i>"För att guldets ska synas."</i> Det förklarar varken fläcken eller <i>"varmt vatten"</i> . Fråga tillbaka: <i>"Varifrån kommer fläcken, och vad säger den om koppen?"</i>
Fråga 3 · mellan raderna, Det som menas	Ledtrådarna: <i>"Äntligen"; "med samma sida ut som förut"; "Där är det lugnast för den som är fin"</i> . Svar som texten stöder: hon skäms och låtsas att hon själv vill stå där, eller hon är lättad över att slippa visas igen. Båda håller när eleven visar en ledtråd. En tanke att pröva: <i>"Hon står helst där för att hon är fin, det står ju."</i> Hon viskade ju <i>"Äntligen"</i> när hon ställdes fram. Fråga tillbaka: <i>"Vad viskade koppen på duken?"</i>
Fråga 4 · bortom raderna	Ett svar kan vara att koppen är finast, för hon är av porslin med guld, eller att muggen är finast, för den gör nytta. Ett bra svar säger vad fin betyder för eleven.
Öppna frågor	<i>"Muggen svarade inte. Vad tror ni att den tänkte?"; "Koppen säger att en greve drack ur henne. Hände det, eller kan det ha varit på något annat sätt?"</i>
Om eleven fastnar	Peka på <i>"en brun fläck på duken"</i> .

© Niclas Fohlin. Ur Textsamtal i grupp, <https://niclasfohlin.se/stodundervisning/textsamtal-i-grupp>.

KOPPEN MED GULDKANT

I det gamla skåpet bredvid kakelugnen stod en kopp av fint porslin med guldkant. ”En gång drack en greve ur mig”, sa koppen varje kväll. ”Han sa att han aldrig hade sett något så vackert.” För varje kväll blev greven lite finare. Bredvid henne stod en tjock brun mugg. Den användes varje morgon, och koppen höll sig en bit ifrån den, för vardag kan smitta.

Koppen stod alltid med samma sida ut mot rummet. ”Jag tycker inte om varmt vatten”, sa hon. ”Det är för vanliga koppar.” En söndag kom prästen på besök, och flickan i huset ställde fram den fina koppen på den vita duken. ”Äntligen”, viskade koppen. Flickan hällde upp kaffe. Efter en stund växte en brun fläck på duken, alldeles vid koppens fot.

Prästen fick dricka ur muggen i stället, och han sa att kaffet var gott. Koppen ställdes tillbaka längst in i skåpet, med samma sida ut som förut. ”Där står jag helst”, sa hon. ”Där är det lugnast för den som är fin.” Muggen svarade inte, för den stod kvar hos prästen och höll hans kaffe varmt.

-
1. Var på duken växer den bruna fläcken?
 2. Varför står koppen alltid med samma sida ut mot rummet?
Vad i texten får dig att tro det?
 3. Vad menar koppen när hon säger ”Där står jag helst”?
Hur vet du det?
 4. Vem är finast, koppen eller muggen? Varför?